

Порвана фотокарточка

Роман Іваничук

Вислухай мене спокійно, прошу тебе. Ти ревнуєш мене до всього, навіть до нереального. Мало того, що я не маю права заговорити неофіціальним тоном зі знайомою жінкою, мені не можуть подобатися артистки кіно, з мого альбома позникали майже всі фотокарточки колишніх моїх знайомих дівчат, тих, що вже давно мають власні сім'ї і люблять своїх чоловіків, може, іншою, як ти, любов'ю, тих, що залишили в моїй пам'яті теплий спогад юності. Дивися, у мене сивина на скронях, у нас двоє малих дівчаток, яким ми передали свою власну молодість, у мене стільки клопотів і праці, і навіть до праці ти мене ревнуєш. А сьогодні ти порвала, так по-варварськи порвала фотокарточку Ліди. Чим вона тобі завинила? Що любила колись мене, що я її кохав?

Тепер ти складаєш шматочки старого фото, плачеш, просиш пробачення, хочеш склеїти їх...

Їх можна ще склеїти, можна перефотографувати, але не зліпиш уже того, що порвалось тут, здається, у самому серці. Адже і в тебе були колись свої святощі. Можливо, це й не було перше кохання. Хіба обов'язково кохання? Може, це був один весняний день, у який ти серцем відчула красу і силу сонця, коли тобі хотілось упасти на землю і цілувати невисохлі ще росинки весняної ночі, коли вперше відчула себе людиною. Може, це був ранковий богатирський іній у вишневому саду, може, зустріч Нового року, єдиний новорічний карнавал, який запам'ятався на все життя.

Це було, це мусило бути й у тебе. Ти забрала його з собою, як дорогоцінний скарб, на довгу життєву дорогу. Воно допомагає тобі жити. Тим самим незгаслим у попелі буднів огником грієш ти свою сім'ю, виховуєш дітей, вітаєш мене, коли я приходжу стомлений з роботи. Я радий, що є він у тебе і завжди стараюсь підтримати його горіння. Я знаю, що у важкі хвилини він допоможе тобі боротись, він—відчуття прожитого повно, всіма силами й здібностями твого "я" пережитого, перестражданого, неповторного дня в твоєму житті. А ти порвала його на шматочки.

Ні, ні, ти даремно просиш мене, щоб я не сердився. Я зовсім не гніваюсь, мені тільки боляче. Навіть не боляче, а якось порожньо в серці. Так, немов те почуття найбільш ніжної любові до давно забутої істоти, кохання, яке я живцем переніс у наш сімейний куток, яким я цілую на сон наших дітей і твої спрацьовані руки, немов те довір'я, яке живить мене в розлуці з тобою, немов ту увагу, що приносить тобі дешевий, та щирий подаруночок у день іменин — все те розірвала ти сьогодні на шматочки.

Не плач, я вже більше не буду докоряти. Розкажу тобі ще одну маленьку пригоду, яку почув зовсім недавно від матері. Так, так, від цієї самої старенької жінки, що ще й зараз плаче при згадці про давно померлого чоловіка. В її кімнаті висить невеликий портрет вродливої жінки. Це кохана мого батька.

Важко переживши нерозділене кохання, батько покинув ті місця, де кожний

предмет нагадував її, осів у глухому гірському селі, почав там учителювати й оженився. Взяв із собою тільки її фотокарточку.

Одного дня мати застала батька схиленого над столом. Він так заглибився в думки, що не чув, коли вона зайшла. Підійшовши крадькома, щоб зненацька затулити очі й подитячому спитати: "А хто це?", вона враз побачила портрет вродливої жінки і сльози... сльози на обличчі мужчини.

Батько знімав, зім'яв у руці фото, механічно сховав до кишені й поскаржився на головний біль. Але зараз же побачив, як наївно звучить ця його неправда. Розказав усе дружині й віддав у її руки свої святощі.

Мати мовчала весь вечір. На другий день, повернувшись з роботи, батько побачив над своїм столиком ту фотокарточку. Це було над його сподівання. Він зірвав її зі стіни й хотів кинути в піч, але мати схопила його за руку.

— Вона згорить, а чи вигорить у серці?

— А як же інакше?

— Хай висить. Колись сам знімеш...

Батько зняв фото через багато років. Зняв, ніби ненароком, перед побілкою і не вішав більше.

А після смерті батька мати дістала зі скрині пожовклий від часу портрет незнайомої, вічно молоді і красивої суперниці, витерла чистенько й повісила на стіні. Як пам'ять про початок повного сімейного щастя, довір'я, взаємного розуміння...

— Ти ще ніколи не говорив так зі мною... Чому ти завжди мовчав і мовчанням роз'ястрував ревності? Пробач мені... Ні, навіть прощення не хочеться зараз у тебе просити... Може, якраз щасливою була та хвилина, коли я порвала цю фотокарточку на маленькі шматочки?